

УДК 004.738.1:81"25-051
DOI <https://doi.org/10.24919/2308-4863/51-68>

Лариса ГАРЦУНОВА,
orcid.org/0000-0002-1618-5623
старший викладач кафедри гуманітарних дисциплін
Сумської філії Харківського національного університету внутрішніх справ
(Суми, Україна) lagart@ukr.net

Лариса АНДРЕЙКО,
orcid.org/0000-0002-6294-6737
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри іноземних мов
Сумського державного університету
(Суми, Україна) l.andreiko@uabs.sumdu.edu.ua

ВИКОРИСТАННЯ ІКТ У ПРОФЕСІЙНІЙ ПІДГОТОВЦІ ПЕРЕКЛАДАЧІВ: СТВОРЕННЯ САЙТА-ПОРТФОЛІО

У статті розглянуто питання необхідності інформаційної підготовки майбутніх перекладачів, які є незамінним аспектом у навчальному процесі, шляхом ефективного використання засобів сучасних інформаційних технологій та здатності їх імплементації здобувачами вищої освіти у їхній майбутній перекладацькій діяльності під час вивчення дисципліни «Основи інформатики та прикладної лінгвістики зі змістовим модулем: копірайтинг» у Сумському державному університеті. Завданнями вищезазначеної дисципліни є розвиток навичок і вмінь організації інформаційно-пошукової роботи здобувачів, вдосконалення навичок і умінь комплексного застосування електронних ресурсів в процесі усного та письмового перекладу, з метою підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці.

Увага було зосереджена на аналізі процесу виконання практичного завдання по створенню сайтів-портфоліо, розбору складу інтернет-сторінки, технічних деталей, які є невід'ємними аспектами та критеріями створення актуального сайту-портфоліо перекладача. У статті поетапно описано процес виконання практичної роботи по створенню сайту-портфоліо перекладача з усіма необхідними функціями за допомогою онлайн-сервісу [google.sites](https://www.google.com/sites/) як інструменту для самопрезентації та демонстрації прикладів робіт. А також окремо визначено головну мету у створенні сайту – презентація перекладача та його портфоліо, яке лаконічно демонструє основні аспекти роботи спеціаліста та привертає увагу роботодавців і потенційних клієнтів. Наведені приклади виконаної практичної роботи.

У статті зазначається, що практичне значення отриманих результатів продемонструвало актуальність використання інформаційних технологій як у навчанні, так і в застосуванні у майбутній професійній діяльності здобувачів вищої освіти, а створення сайтів-портфоліо надає спеціалістам безліч переваг у набутті нових навичок у користуванні інтернет-ресурсами під час практичної діяльності, підвищує рівень їх професійної компетентності, а також розширює можливості співпраці з іноземними спеціалістами з метою обміну досвідом та актуальною інформацією.

Ключові слова: сайт-портфоліо перекладача, веб-сторінки, інформаційні технології, перекладацька діяльність.

Larysa HARTSUNOVA,
orcid.org/0000-0002-1618-5623
Senior Lecturer at the Department of Humanities
Sumy Branch of Kharkiv National University of Internal Affairs
(Sumy, Ukraine) lagart@ukr.net

Larysa ANDREIKO,
orcid.org/0000-0002-6294-6737
Candidate of Philological Sciences,
Associate Professor at the Foreign Languages Department
Sumy State University
(Sumy, Ukraine) l.andreiko@uabs.sumdu.edu.ua

THE USE OF ICT IN THE TRAINING OF TRANSLATORS: CREATING A PORTFOLIO SITE

The article in question deals with the issue of the necessity of information training of future translators, which is an indispensable aspect in the educational process, through the effective use of modern information technology tools

and the ability of their implementation by the students in their future translation activities in the study of the discipline "Foundations of computer science and applied linguistics with a content module : copywriting" at Sumy State University. The objectives of the above-mentioned discipline is to develop the skills and abilities to organize information-search work of the students, to improve the skills and abilities of integrated application of electronic resources in the process of interpretation and translation in order to increase the competitiveness of the future specialists in the labor market.

The attention was focused on the analysis of the process of performing the practical task of creating a website portfolio, the analysis of the composition of the Internet page, the technical details that are integral aspects and criteria for creating an actual translator's portfolio site. The article describes the step-by-step process of creating a translation portfolio site with all the necessary features with the help of google.sites online service as a self-presentation tool and demonstration of examples of work. The main objective in the creation of the site - a presentation of the translator and his portfolio, which neatly demonstrates the main aspects of the specialist and attracts the attention of employers and potential customers is also defined. Examples of practical work done are given, too.

It is concluded that the practical value of the obtained results demonstrated the relevance of using information technology both in training and in application in the future professional activities of applicants for higher education, and the creation of portfolio sites offers many advantages in the acquisition of new skills in the use of Internet resources.

Key words: *translator's portfolio site, web-pages, information technology, translation activities.*

Постановка проблеми. Загальновідомо, що темпи розвитку сучасного швидкозмінюваного світу в контексті інформатизації, лінгвістичної глобалізації та інтернаціоналізації встановлюють нові стандарти та вимоги до швидкості та якості виконання перекладів в режимі реального часу. В умовах диверсифікації перекладу, коли перекладачу досить часто доводиться змінювати тематику перекладу, стає зрозумілим, що неможливо обійтись без навичок та вмій використання електронних інструментів, до яких належать електронні термінологічні словники та електронні паралельні корпуси текстів, конкорданси, лінгвістичні бази даних, програми машинного та автоматизованого перекладу, програми редагування і т.ін., адже всі ці інструменти полегшують пошук інформації та допомагають прискорити процес перекладу.

На думку Рогульської О.О. професійна компетентність перекладача складається з лінгвістичної, соціокультурної, психологічної та інформаційної компетенцій і залежить від багатьох факторів. Перекладач повинен мати у своєму арсеналі мотиваційну та когнітивну складову, а саме: фонові знання, інтерес до науково-технічної галузі, а також вміння користуватись різними пошуковими системами, володіти галузевою термінологією, вміння аналізувати матеріал із застосуванням базових знань у різноманітних галузях соціального та наукового життя, великий словниковий запас та відчуття стилістики тексту, його призначення та мети.

Саме тому беззастережною вимогою до майбутнього конкурентоспроможного перекладача є не лише досконале володіння іноземними мовами та ґрунтовний рівень знань з профільних дисциплін, але й вміння вільно орієнтуватись в інформаційному просторі, використовувати технічні засоби й перекладацькі електронні ресурси.

Але попри чималу кількість наукових розвідок

щодо використання інформаційних технологій в процесі підготовки майбутніх перекладачів та намагання науковців всебічно висвітлити цю проблему, на сьогодні ще залишається ряд невизначених питань стосовно інтенсифікації навчального процесу здобувачів вищої освіти в галузі перекладу та пошуку методів підвищення його ефективності за допомогою інформаційно-комунікаційних технологій. Ця нагальна потреба і визначає актуальність нашої наукової розвідки.

Аналіз досліджень. Чимало сучасних досліджень присвячені вивченню теоретичних та практичних питань підготовки перекладачів. Серед них вітчизняні та зарубіжні науковці: В. І. Карбан, І. В. Корунець, Г. Е. Мірам, С. Є. Максимов, О. І. Селіванова, Л. І. Черноватий, С. О. Швачко, А. П. Чужакін, В. Н. Шевчук, L. E. Fictumova, J. Fraser, A. Рум; питанням впровадження інформаційних технологій в процес навчання майбутніх перекладачів приділяють особливу увагу в своїх наукових працях Є. В. Долинський, А. С. Ольховська, О. О. Рогульська, Р. О. Тарасенко та ін.

Мета статті полягає в обґрунтуванні необхідності інформаційної підготовки майбутніх перекладачів шляхом ефективного використання засобів сучасних інформаційних технологій та здатності їх імплементації у своїй майбутній перекладацькій діяльності під час вивчення дисципліни «Основи інформатики та прикладної лінгвістики зі змістовим модулем: копірайтинг». Ми ставимо перед собою завдання запропонувати практичні рекомендації використання хмарних сервісів та гіпертекстових технологій для розширення професійно-практичних компетенцій майбутніх перекладачів.

Виклад основного матеріалу. В рамках вивчення дисципліни «Основи інформатики та прикладної лінгвістики зі змістовим модулем: копірайтинг», яка входить до вибіркового блоку дисциплін

спеціальності «Філологія» для освітньої програми «Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська» Сумського державного університету, здобувачі вищої освіти отримують знання про прикладну лінгвістику та копірайтинг, а також набувають вміння та навички для ефективного використання засобів сучасних інформаційних технологій та здатності їх імплементації у своїй майбутній перекладацькій діяльності. Завданнями дисципліни є розвиток навичок і вмінь організації інформаційно-пошукової роботи здобувачів, вдосконалення навичок і вмінь комплексного застосування електронних ресурсів в процесі усного та письмового перекладу, з метою підвищення конкурентоспроможності майбутніх фахівців на ринку праці. Завдяки якісній інформаційній підготовці випускники-перекладачі мають можливість обрати для себе практично будь-яку галузь діяльності і працювати співробітником дипломатичних представництв; перекладачем на офіційних заходах, у національних та міжнародних установах, органах влади, приватних компаніях, викладачем іноземних мов у навчальних закладах, редактором в засобах масової інформації, тур менеджером і т. ін.

Водночас, інформаційні технології є невід'ємною складовою у практичній діяльності перекладачів. Тому, треба звернути увагу на важливість застосування гіпертекстових технологій у навчальному процесі й практичній роботі майбутніх перекладачів, а саме на вивчення мови HTML, яка є базовим поняттям в інтернет-просторі, а також засобом для формування гіпертекстових документів, адже базові знання мови HTML та вміння створювати прості web-сторінки розширюють професійні можливості спеціаліста-перекладача (Стародубцева, 2011).

У сучасному світі різноманітних інтернет-технологій та ресурсів, web-сайт – це онлайн-офіс. Фактично, це платформа, на яку запрошують потенційних клієнтів для ознайомлення з необхідною інформацією про перекладача та портфоліо його робіт. При створенні сайту-портфоліо, треба розуміти, що при подальшому застосуванні в роботі цього сайту, важливе поступове розширення охоплення аудиторії, та просування персонального бренду, адже ми живемо у світі високої конкурентності в будь-якій сфері, й саме інтернет-просування грає важливу роль у розвитку сайту. Також вивчається аудиторія, проводиться певний аналіз. Під час створення сайту, доречно провести аналітичне дослідження, в якому можливо дізнатись чого саме потребують клієнти, яку саме інформацію вони шукають та які послуги потребують. Усі ці технічні деталі є невід'ємними

аспектами та критеріями створення актуального сайту-портфоліо перекладача, який буде лаконічно демонструвати основні аспекти роботи спеціаліста та привертати увагу роботодавців і потенційних клієнтів. Такий аналіз, крім того, допоможе уникнути помилок при оформленні текстового матеріалу та подачі актуальної інформації (Томашевський, 2012).

Під час виконання практичної роботи студенти створювали сайт-портфоліо перекладача з усіма необхідними функціями за допомогою онлайн-сервісу google.sites як інструменту для самопрезентації та демонстрації прикладів робіт. Головною метою у створенні сайту була презентація перекладача та його портфоліо робіт з перспективою залучення клієнтів та задоволення, що саме цей перекладач є спеціалістом, з яким слід співпрацювати.

Здобувачі використовували чітко визначену структуру, змістове наповнення ресурсу й подальші способи його просування. Потрібно було зосередитись не лише на належному дизайнерському оформленні, яке має бути презентабельним та витриманим відповідно до стилістики web-сайту, а також на наявності усіх важливих контактних функцій сайту; впевнитись в тому, чи якісно представлена інформація про перекладача, надати актуальну інформацію щодо його освіти, форми роботи та цінової політики.

Першим етапом у виконанні роботи, було створення назви сайту, головної сторінки та написання до неї тексту, створення сторінки послуг та додавання контактної інформації (рис. 1).

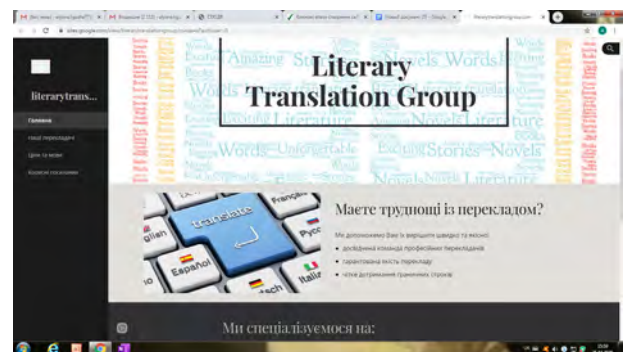

Рис. 1. Головна сторінка

Головна сторінка сайту є однією з найважливіших. Її основна мета – привертати увагу, стисло надати інформацію та направити потенційного клієнта на інші сторінки сайту, а саме: портфоліо робіт та контактну сторінку.

Далі слідувало дизайнерське оформлення: в цій складовій існує необмежена кількість варіацій, і можливе використання різних стилів оформлення на будь-який смак. Ключовий аспект у дизайнерському

оформленні полягає в тому, що основні кольори та відтінки сайту не мають бути занадто яскравими, й не мають відволікати від основного тексту web-сайту. Контактну інформацію було доповнено графічними елементами та розділено на частини (рис. 2).

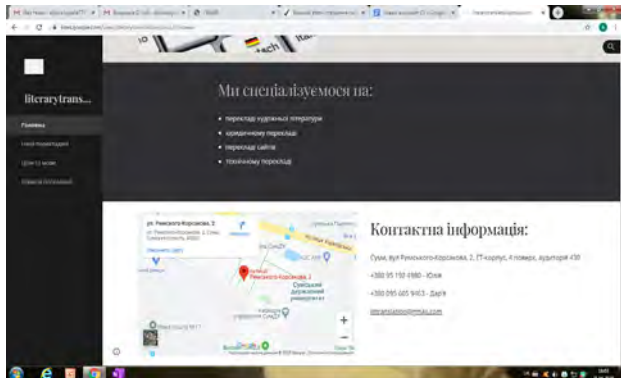

Рис. 2. Контактна інформація

Було проведено детальну роботу над візуальними та основними акцентами в тексті у презентації особи перекладача та його робіт. Головними правилами під час складання стислої розповіді про спеціаліста є чіткість, стислість і доречність інформації. Мінімум емоційно-забарвлених слів та жаргонізмів. Лише важлива та актуальна інформація для клієнта, зручність та компактність усіх сторінок й помірний дизайн сайту (Maeva Everywhere, 2019).

Важливим аспектом також було розділення усіх сторінок сайту, для зручності й мобільності, а також зазначення цін та додаткової інформації, які є ключовими аспектами у вдалому просуванні сайту на ринку перекладацьких послуг (рис. 3) (Venweb, 2018).

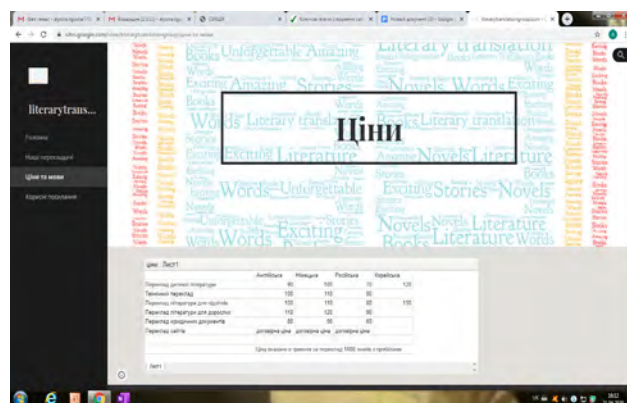

Рис. 3. Ціни

В результаті виконаної роботи, було розроблено сайти-портфоліо перекладачів. З прикладами робіт можна ознайомитись за посиланнями: <https://sites.google.com/view/literarytranslationgroup/%D0%B3%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B2%D0%BD%D0%B0>, або <https://sites.google.com/view/translationagency666/home-page?authuser=0>

Висновки. Таким чином можна зробити висновки, що практичне значення отриманих результатів продемонструвало актуальність використання інформаційних технологій як у навчанні, так і в застосуванні у майбутній професійній діяльності перекладачів та філологів. Створення сайтів-портфоліо надає спеціалістам безліч переваг у набутті нових навичок у користуванні інтернет-ресурсами під час практичної діяльності, підвищує рівень їх професійної компетентності, а також розширює можливості співпраці з іноземними спеціалістами з метою обміну досвідом та актуальною інформацією.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Амеліна С.М., Тарасенко Р.О. *Інновації у формуванні інформаційної компетентності перекладачів: досвід зарубіжних університетів*. 2016. Вісник №140. Серія: Педагогічні науки. С. 344–348.
2. Стародубцева Л.В. *Мультимедіа та гіпертекст*. 2011. URL: https://issuu.com/mediatopos/docs/_multimedia_hypertext_starodubtseva_maket_correct. (дата звернення: 16.02.2022).
3. Тарасенко Р.О. *Формування інформаційної компетентності майбутніх перекладачів для аграрної галузі: теорія і практика* : монографія /Р.О. Тарасенко. К.: ЦП «КОМПРИНТ», 2015. 394 с.
4. Томашевський О.М., Цегелик Г.Г. *Інформаційні технології та моделювання бізнес-процесів*. 2012. URL: https://pidruchniki.com/13601004/informatika/informatsiyi_tehnologiyi_ta_modelyuvannya_biznes-protsesiv (дата звернення: 10.02.2022).
5. Монашненко А. М. «Професійна компетентність майбутнього перекладача та її складові». Вісник ВПІ. Вип. 4. Вінниця, 2014. С. 110–113.
6. Maeva Everywhere. 2019. URL: <https://maevaeverywhere.com/how-to-create-freelance-translator-website/?fbclid=IwAR1iGacXH2cDibSeW9vUTguh-vtargcEUDWg1IqHUddqe2IVZ5wqWxRC7H4> (дата звернення: 20.02.2022).
7. Venweb 2018. *Етапи створення сайту*. URL: <https://venweb.com.ua/etapy-rozrobky-veb-sajtu/> (дата звернення: 24.01.2022).

REFERENCES

1. Amelina S.M., Tarasenko R.O. *Innovatsiyi u formuvanni informacijnoyi kompetentnosti perekladachiv: dosvid zarubizhny'x universytetiv*. [Innovations in Building Information Competence of Translators: Experience of Foreign Universities]. 2016. Visny'k №140. Seriya: Pedagogichni nauky, pp. 344–348 [in Ukrainian].

-
2. Starodubceva L.V. Mul'ty`media ta gipertekst. [Multimedia and Hypertext]. 2011. URL: https://issuu.com/mediatopos/docs/_multimedia_hypertext_starodubtseva_maket_correct. (accessed: 16.02.2022).
 3. Tarasenko R.O. Formuvannya informacijnoyi kompetentnosti majbutnix perekladachiv dlya agrarnoyi galuzi: teoriya i prakty`ka [Formation of information competence of future translators for the agricultural industry: theory and practice] : monografiya / R.O. Tarasenko. K.: CzP «KOMPRY`NT», 2015. 394 p. [in Ukrainian].
 4. Tomashevs`kyj O.M., Cegely`k G.G. Informacijni tehnologiyi ta modelyuvannya biznes-procesiv. [Information technology and business process modeling] 2012. URL: https://pidruchniki.com/13601004/informatika/informatsiyni_tehnologiyi_ta_modelyuvannya_biznes-protsesiv (accessed: 10.02.2022).
 5. Monashenko A. M. «Profesijna kompetentnist` majbutn`ogo perekladacha ta yiyi skladovi» [Professional competence of a future translator and its components]. Visny`k VPI. Vy`p. 4. Vinny`cya, 2014, pp. 110–113 [in Ukrainian].
 6. Maeva Everywhere. 2019. URL: <https://maevaeverywhere.com/how-to-create-freelance-translator-website/?fbclid=IwAR1iGacXH2cDibSeW9vUTguh-vtargcEUDWgI1qHUddqe2lVZ5wqWxRC7H4> (accessed: 20.02.2022).
 7. Venweb 2018. *Etapy stvorennia сайту*. URL: <https://venweb.com.ua/etapy-rozrobky-veb-sajtu/> (accessed: 24.01.2022).